

УДК 336

Смирнова О.В.

аспірант кафедри фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Проведено системний аналіз ринку фінансових послуг (РФП) з урахуванням сучасних тенденцій. Класифіковано організаційні структури виконавців РФП за категоріями «біржа» та «шоп» для спрощення вибору клієнтом інвестиційного цілеспрямування. Розширено поняття фінансового інструменту виходячи з його сутності включно до виконавців фінансових послуг. Проаналізовано економічну ситуацію в Україні щодо ринку фінансових послуг виходячи з результатів спеціальної аналітики світових рейтингових агенцій.

Ключові слова: ринок фінансових послуг, фінансове посередництво, виконавці фінансових послуг, активні фінансові інструменти, пасивні фінансові інструменти, прийнятність фінансових послуг.

Смирнова О.В. ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ИНСТРУМЕНТАМИ РЫНКА ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ

Проведен системный анализ рынка финансовых услуг (РФУ) с учетом современных тенденций. Классифицированы организационные структуры исполнителей РФУ по категориям «биржа» и «шоп» для упрощения выбора клиентом инвестиционной целенаправленности. Расширено понятие финансового инструмента исходя из его сущности вплоть до исполнителей финансовых услуг. Проанализирована экономическая ситуация в Украине по рынку финансовых услуг исходя из результатов специальной аналитики мировых рейтинговых агентств.

Ключевые слова: рынок финансовых услуг, финансовое посредничество, исполнители финансовых услуг, активные финансовые инструменты, пассивные финансовые инструменты, приемлемость финансовых услуг.

Smirnova O.V. THE ECONOMIC ESSENCE OF THE MANAGEMENT OF FINANCIAL INSTRUMENTS OF THE FINANCIAL SERVICES MARKET

System analysis of the financial services market (FSM) has been carried out taking into account modern trends. The organizational structures of the FSM executives are categorized according to the categories of "stock exchange" and "shop" in order to simplify the client's choice of investment targeting. The concept of a financial instrument has been expanded, based on its essence, including financial service providers. The economic situation in Ukraine concerning the financial services market is analyzed, proceeding from the results of the special analyst of world rating agencies.

Keywords: market of financial services, financial intermediation, executors of financial services, active financial instruments, passive financial instruments, acceptability of financial services.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток фінансового ринку спричинив виокремлення у ньому ринку фінансових послуг. Саме ринок фінансових послуг (РФП) може розглядатися як оператор інших сегментів фінансового ринку, включаючи інвестування. Розвиненість РФП безпосередньо впливає на рівень життя у країні. Це зумовлює актуальність детального вивчення економічної сутності управління фінансовими інструментами ринку фінансових послуг, що передбачає розкриття теоретичних та методологічних засад його функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні підходи до формування та розвитку ринку фінансових послуг досліджували Н. Нгюен, К. Турфус, Г. Матвос, С. Аміт, С. Руї. Окремо виділимо вітчизняних науковців, які плідно працювали у зазначеному напрямі: Ж.В. Гарбар, В. Левченко, Н.П. Шульга, І.Я. Чугунов [1–6].

Мета статті полягає у розкритті економічної сутності управління фінансовими інструментами ринку фінансових послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Виокремлення ринку фінансових послуг. Протягом тривалого часу серед науковців була поширена думка, що фінансовий ринок поділяється на грошовий ринок та ринок капіталів. Це обмежувало розуміння процесів, які були пов'язані з рухом грошового капіталу. Але його способи розміщення та подальше ускладнення форм фінансового ринку спричинили виникнення нових видів професійної діяльності, а також категорій «ринку фінансових послуг», «фінансове посередництво» і «фінансовий

посередник» [7]. Це пов'язано з тим, що об'єктом на сучасних ринках виступають не тільки «фізичні» продукти, а й добре розгалужений сегмент «нефізичних» товарів: фінансові інструменти, фінансові та нефінансові послуги. Учасниками ринку фінансових послуг, згідно із Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Розділ 1, стаття 1) є: «особи, які відповідно до закону мають право надавати фінансові послуги на території України; особи, які провадять діяльність із надання посередницьких послуг на ринках фінансових послуг; об'єднання фінансових установ, включені до реєстру саморегулятивних організацій, що ведеться органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг; споживачі фінансових послуг. Законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг можуть визначатися інші учасники ринків фінансових послуг» [8].

Будь-яка посередницька діяльність на фінансовому ринку – фінансова послуга. Але не кожному посередницьку діяльність на фінансовому ринку виконує фінансовий посередник (рис. 1). За економічною сутністю ринок фінансових послуг – це економічні відносини, що виникають між фінансовими посередниками або іншими економічними агентами та користувачами фінансових послуг із приводу розподілу фінансових ресурсів, купівлі-продажу тимчасово вільних коштів і фінансових інструментів. Осіб (юридичних чи фізичних), які займаються посередницькою діяльністю на фінансовому ринку, будемо називати виконавцями фінансових послуг (економічними агентами). Ринок фінансових послуг – сукуп-

Рис. 1. Виконавці фінансових послуг

Джерело: розроблено автором

ність фінансових послуг, які надають фінансові посередники (юридичні особи, до яких входять державні і недержавні фінансові інститути) та інші виконавці фінансових послуг, тобто відповідно оформлені суб'єкти господарювання.

Фінансові посередники забезпечують перерозподіл фінансових ресурсів від інвесторів і виступають суб'єктами ринку фінансових послуг. Роль таких осіб виконують юридичні та фізичні особи. До юридичних осіб належать фінансові установи (відповідно до закону, надають одну чи декілька фінансових послуг, та деякі інші операції, пов'язані з наданням фінансових послуг у випадках, прямо визначених законом та встановленому ним порядку) [9].

Класифікація фінансового посередництва. У міжнародному середовищі використовується поділ фінансових посередників відносно видів фінансових послуг, які вони надають: депозитні установи; контрактно-ощадні установи; інвестиційні установи. Фінансове посередництво та фінансові послуги прийнято класифікувати, пов'язуючи з наявною правовою системою в державі та ступенем економічного розвитку.

У вітчизняній літературі застосовується така градація: банківські, небанківські та фінансово-кредитні установи. Сегментація ринку фінансових послуг здійснюється за видами фінансових активів, які є об'єктом купівлі-продажу і використання яких визначає характер договірних відносин. З огляду на це, фінансових посередників можна розділити на тих, які надають фінансові послуги на кредитному, страховому, валютному ринках і цінних паперів.

В економічному середовищі США фінансових посередників поділяють на такі групи: фінансові установи федерального уряду; депозитні інституції; договірні ощадні інституції; інвестиційні посередники.

Звернемо увагу, що у вітчизняній літературі, наприклад на думку В. Резнікової, фінансові посередники є інституційними учасниками ринку. Це виключає присутність індивідуальних фінансових посередників. Тобто суб'єкти, які знаходяться посередні ланцюжка «інвестор – виконавець фінансової послуги – фінансові інструменти», але не є інституційними, не вважаються фінансовими посередниками. С.В. Черкасова до учасників ринку фінансових послуг відносить [10]: емітентів; інди-

видуальних інвесторів; інституційних інвесторів; фінансових посередників; інститути інфраструктури фінансового ринку.

На думку автора, як інвестори поділяються на індивідуальні й інституційні, так і фінансових посередників було б доречно поділити на індивідуальних та інституційних фінансових посередників, а не просто учасників фінансового ринку, які надають фінансові послуги. Так, американські науковці на відміну від вітчизняних охоплюють увесь спектр фінансових посередників.

За принципом організації надання фінансових послуг виконавців фінансових послуг можна поділити на «біржі» та «шопи»:

1) *Принцип «біржі»*. Фінансовий посередник не приймає безпосередньої участі в торговельних операціях та отримує дохід за рахунок певних послуг (нормативних, орендних, консультативних, адміністративних) під час товарного обміну.

2) *Принцип «шопу»*. Виконавець приймає безпосередню участь у торговельних операціях і отримує дохід за рахунок арбітражу. Бере на себе функції емісії, зберігання, консультації, гарантії якості фінансового товару та обслуговування.

Фінансові посередники мають низку переваг порівняно з іншими виконавцями фінансових послуг. На багатьох фінансових ринках (біржі, ринки FOREX) сума стартового капіталу має бути значною. Це не дає можливості багатьом потенційним інвесторам стати учасниками ринку. Фінансові посередники, своєю чергою, акумулюють незначні інвестиції. При цьому їх операційні витрати зменшуються за рахунок здійснення значної кількості операцій із фінансовими активами.

Якщо на біржах та ринках FOREX стартовий капітал має бути значним, то на ринках бінарних опціонів, криптовалюта та ставок інвестиції можна робити від десяти центів та стартовий капітал має бути від \$10. Учасники таких фінансових ринків поділяються на різноцільові групи трейдерів, стратегії роботи яких детальніше розглянуто в [11; 12].

Класифікація та види фінансових послуг. У Законі України про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг визначено, що «фінансова послуга – це операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів для отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів» [8].

Фінансові послуги, як і будь-які інші види послуг, мають певні особливості, а саме:

- фінансова послуга сприймається як діяльність особи (юридичної або фізичної), яка надає послугу;
- фінансова послуга не має матеріально-речової форми вираження;
- абстрактна форма фінансової послуги набуває конкретного вираження на основі договірних відносин або в процесі купівлі-продажу цінних паперів;
- позитивний ефект фінансової послуги проявляється у процесі її надання;
- час надання та споживання фінансової послуги переважно збігаються.

Фінансова послуга – результат виконання відповідних операцій із фінансовими активами, спрямованих на задоволення індивідуальних фінансових потреб клієнтів. Періодичність операцій у процесі надання послуг має істотне значення, оскільки надання фінансових послуг є підприємницькою

діяльністю і повинна здійснюватися систематично, на постійній основі для отримання прибутку. Фінансові послуги поділяються на дві великі групи:

- 1) страхові та пов'язані зі страхуванням послуги;
- 2) банківські та інші фінансові послуги (за винятком страхування). У складі останніх Директива 2004/39/ЄС [14] виділяє також інвестиційні послуги.

Державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг покладається на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг), і є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України. Але до завдань Нацкомфінпослуг не належать формування та забезпечення реалізації політики державного регулювання у сфері ринку банківських послуг і ринків цінних паперів та похідних цінних паперів. Вітчизняне законодавство необхідно привести у відповідність із Генеральною угодою про торгівлю послугами і Угодою про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [13].

За спрямованістю на задоволення потреб клієнтів виділяють:

- а) прямі послуги, безпосередньо спрямовані на задоволення відповідних інтересів клієнтів (платіжні, комерційні, інвестиційні, страхові);

- б) непрямі, або супутні, послуги без отримання клієнтом додаткового доходу (полегшують надання прямих послуг: клірингові послуги, телефонне управління рахунком, видача пластикових карт на основі депозитного рахунку і т. п.);

- в) непрямі послуги, які дають клієнту додатковий дохід або знижують витрати при отриманні прямих послуг (інвестування залишків на поточних рахунках в одноденні депозити і т. д.).

За рівнем складності фінансові послуги поділяють на чотири рівня.

До першого рівня складності віднесені фінансові послуги, орієнтовані на задоволення потреб широкого кола клієнтів і не вимагають від них спеціальних навичок або професійних знань певного напрямку (відкриття рахунків, переказ грошей, обслуговування дорожніх чеків, обмін валюти, страхові послуги).

До другого рівня складності належать фінансові послуги, у процесі отримання яких клієнти повинні мати спеціальний рівень підготовки. Це стосується послуг у системі електронної комерції (Інтернет-страхування, Інтернет-банкінг), а також отримання послуг з управління майном, довірчого управління фінансовими активами, торгівлі цінними паперами та ін. Крім спеціальних знань, клієнти для споживання переважної більшості фінансових послуг II–IV рівнів складності повинні мати необхідне технічне обладнання (комп'ютери, програмне забезпечення).

До третього рівня складності належать фінансові послуги, орієнтовані на задоволення спеціальних фінансових потреб клієнтів, які мають відповідний рівень професійної підготовки в галузі фінансів, що дає їм можливість бути споживачами цих послуг, для вирішення конкретних фінансових потреб, які не є поширеними. До цієї групи належать послуги в системі Інтернет-трейдингу, фінансові послуги з формування портфеля цінних паперів певного рівня прибутковості і ризику тощо.

Споживачами фінансових послуг четвертого рівня складності є обмежене коло клієнтів, які розраховують на отримання специфічних фінансових послуг у вузькоспеціалізованих сферах, таких як Форекс-трейдинг, послуги в системі біржової торгівлі. Спо-

живачі таких послуг повинні мати спеціальні знання у сфері фінансового планування, фінансового інжинірингу та економічно розвинені професійні навички фінансового та технічного напрямку в процесі отримання та споживання таких послуг.

Класичні та активні фінансові інструменти. Властивості активних фінансових інструментів. Фінансові інструменти традиційно поділяються на п'ять рівнів: готівкові гроші; депозитні гроші (безготівкові); традиційні цінні папери (векселі, акції, облігації тощо); похідні фінансові інструменти (ПФІ, деривативи); БО&КС (бінарні опціони та контракти на ставки).

Сьогодні ми маємо справу з перевернутою фінансовою пірамідою: вартісний обсяг ПФІ (зобов'язань за контрактами в номінальному виразі) перевищує вартісний обсяг «інструментів» третього рівня в десятки разів, другого рівня – в сотні разів, першого рівня – в тисячі разів. Аналогічно четвертий і п'ятий рівні мають найбільші вартісні обсяги.

Ринки фінансових послуг включають у себе професійні послуги на ринках банківських послуг, страхових послуг, інвестиційних послуг, операцій із цінними паперами та інших видах ринків, що забезпечують обіг фінансових активів (фінансові активи – грошові кошти, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до цінних паперів). Користуючись логічними міркуваннями, фінансовим інструментом можна вважати засіб примноження фінансового багатства. Для збільшення капіталу використовують різноманітні фінансові активи та фінансові послуги. При цьому фінансові активи та послуги будемо вважати пасивними фінансовими інструментами (причиною того є їхня пасивність, тобто самі по собі вони не працюють, потрібен «майстер»), тоді виконавців фінансових послуг, у тому числі фінансових посередників, будемо вважати активними фінансовими інструментами, адже інвестори для збільшення своїх статків користуються активними фінансовими інструментами, які, своєю чергою, для поставленої мети оперують пасивними фінансовими інструментами. Отже, можна зробити висновок, що фінансові інструменти – це не просто засоби (пасивні фінансові інструменти), а й об'єкти (активні фінансові інструменти) для примноження фінансового статку. Причому активні фінансові інструменти (АФІ) є об'єктами (з боку інвесторів) та суб'єктами (відносно пасивних фінансових інструментів).

Ринок АФІ розвивається динамічно, постійно включаючи нові інструменти, такі, приміром, як ICO (Initial coin offering, тип криптовалютного краудфандингу). Конкуренентоспроможність виконавців фінансових послуг прямо пропорційно залежить від різноманітності запропонованих фінансових послуг, їх якості та ціни, тому для даного ринку діють ті ж закони, що й для ринку пасивних (класичних) ФІ:

1) *Теорія ризику інвестицій Гарі Марковіца (Портфельна теорія Марковіца)*. Розглянемо на прикладі фінансового консалтингу. Консультування тільки з одним фінансовим аналітиком, призведе до збільшення ризику отримання некваліфікованої поради та, відповідно, до підвищення ймовірності інвестиційних збитків. Аналогічно, інвестування грошей в один банк збільшує ризику втрат. Таке становище характеризує весь спектр фінансового посередництва, де диверсифікація ризиків відбувається за рахунок найму кількох кваліфікованих виконавців фінансових послуг, що призводить до суттєвого зменшення ймовірності втрати капіталу.

2) *Закон попиту і пропозиції*. Ціни на ринку АФІ регулюються на основі закону попиту і пропозиції. Так, чим більший попит на конкретного виконавця фінансових послуг, тим вище його ціна. Виконавцям неякісних послуг доведеться знижувати ціни на свої послуги та поліпшувати якість. Інакше вони ризикують опинитися в аутсайдерах.

3) *Ефективність ринку АФІ (модель ЕМН, efficient market hypothesis)*. За більшістю сучасних економічних теорій поведінка ринку пасивних фінансових інструментів відповідає ЕМН (ціна практично миттєво реагує на факторну інформацію щодо даного фінансового активу). Ціна АФІ визначається наявною інформацією, що характеризує певний ступінь ефективності даного ринку. Так, вартість активів установ, які надають фінансові послуги, знижується під час виявлення дескредитуючих відомостей. І навпаки, зростає під час оприлюднення позитивних новин. На позитивну чи негативну інформацію відповідно реагують і ціни на фінансові послуги, які надають АФІ.

Отже, надання фінансових послуг – це важливий інструмент для управління активами та збільшення їх доходності. Оскільки «ФІ – юридичний документ, що відображає певні договірні взаємовідносини» [15] або який надає певні права, то виконавець фінансової послуги – це *активний фінансовий інструмент*, який для реалізації певних цілей використовує пасивні фінансові інструменти.

Операції ринку фінансових послуг. Відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», до фінансових послуг належать такі операції:

- 1) випуск платіжних документів, платіжних карт, дорожніх чеків і їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
- 2) довірче управління фінансовими активами;
- 3) діяльність з обміну валют;
- 4) залучення фінансових активів із зобов'язанням їх подальшого повернення;
- 5) фінансовий лізинг;
- 6) надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту;
- 7) надання гарантій і поручительств;
- 8) переказ грошей;
- 9) послуги у сфері страхування та накопичувального пенсійного забезпечення;
- 10) торгівля цінними паперами;
- 11) факторинг;
- 12) інші операції, які відповідають критеріям, визначеним у Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Розвиток ринку фінансових послуг ґрунтується на регулюванні та контролі адекватності надання фінансовими установами своїм клієнтам роздрібних фінансових послуг і продажу фінансових продуктів. Це стосується розкриття інформації для невеликих інвесторів і вимог до фінансових установ за визначенням прийнятності рекомендованих ними фінансових продуктів.

Прийнятність фінансових послуг визначається як ступінь того, наскільки продукт або послуга, запропонована посередником, відповідає фінансовому стану клієнта, інвестиційним завданням, рівню толерантності до ризику, фінансової потреби, знань і досвіду, враховуючи також зручність, доцільність, прозорість, ефективність споживання.

Аналогічно до портфеля фінансових інструментів можна сформулювати також портфель фінансових послуг. Портфель фінансових послуг – сукупність

фінансових послуг клієнтам у сфері фінансового обслуговування. У даному разі портфелем фінансових послуг буде виступати фінансовий продукт. Фінансовий продукт і фінансова послуга виступають як форма і зміст у взаємозв'язку. Фінансовий продукт може мати комплексний характер і бути формою вираження декількох послуг одночасно. Прикладом такого продукту є страхування вкладів під час оформлення депозитів.

Спеціальна аналітика щодо України. У сучасному глобалізованому світі немає місця для бізнесу, який відсутній у всесвітній мережі Інтернет. Схожа ситуація має місце й для бізнесу, який відсутній у списках рейтингових агентств. Такий бізнес стає «невидимим» для клієнтів та інвесторів. Якщо ж така ситуація має місце для держави, то це привід бити на сполох. У системі всесвітньо відомої рейтингової агенції S&P [16] в усіх категоріях присутні лише чотири компанії: Ukrainian Railway PJSC, Kernel Holding S.A., Metinvest B.V., PrivatBank. Серед них до категорії «банки» належить тільки «ПриватБанк». Наприклад, у цій же категорії в Уганді та Пакистані немає жодного банку, а от у США 280 банків, Німеччині – 1 058 одиниць, Франції – 94 елементи. Причому ФРАНКФУРТ (S&P Global Ratings) 26 квітня 2017 р. S&P Global Ratings підвищили довгостроковий та короткостроковий кредитні рейтинги контрагента української ПАТ «КБ «ПриватБанк» з SD/SD («вибірковий дефолт») до CCC+/C. Прогноз зміни рейтинги – «Стабільний». Тобто єдиний «видимий» український банк, що знаходився в переддефолтному стані, не може бути сильною стороною і надійною позитивною рекламою для іноземних інвесторів. Присутність бізнесу в списках рейтингових агенцій говорить про прозорість і чесність функціонування компанії, а присутність їхніх цінних паперів на всесвітньо відомих біржах – це рушійна сила як для зростання фінансового стану самої компанії, так і для держави у цілому.

Висновки. Вдосконалення класифікації виконавців фінансових послуг дало змогу зробити висновки щодо недорозвиненості нормативно-правової бази в Україні й створення передумов для тінізації сектору фінансових послуг. Поділ фінансових інструментів на активні і пасивні дає змогу поліпшити аналіз впливу різних факторів на ціноутворення на пасивні фінансові інструменти. Отже, виконавець фінансових послуг може бути як об'єктом, так і суб'єктом дослідження. У першому випадку він і буде АФІ. Для АФІ перевірено відповідність властивостей, притаманних для пасивних фінансових інструментів, таких як закон попиту і пропозиції, портфельну теорію Маркова та модель ЕМН. У світовому економічному середовищі надійними вважаються ті підприємства, що пройшли капіталізацію та оцінені визначеними рейтинговими агенціями типу S&P. Завдяки виходу на відкритий фінансовий ринок підприємства мають можливість ефективно залучати інвестиції, що створює передумови розвитку бізнесу та подальшого підвищення рівня життя в Україні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія / І.Я. Чугунов, А.В. Павелко, Т.В. Канєва, та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 376 с.
2. Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія / В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С. Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін.; за заг. ред. В.Р. Сіденка. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 648 с.

3. Nguyet Nguyen Hidden Markov model for stock trading / Nguyen Nguyet. Int. J. Financial Stud. 2018. № 6(2). P. 36. URL: <http://www.mdpi.com/2227-7072/6/2/36>.
4. Colin Turfus Quantifying correlation uncertainty risk in credit derivatives pricing/ Turfus Colin. Int. J. Financial Stud. 2018. № 6(2). P. 39. URL: <http://www.mdpi.com/2227-7072/6/2/39>.
5. Gregor Matvos, Amit Seru, Rui C. Silva Financial market frictions and diversification. Journal of Financial Economics. 2018. Vol. 127. № 1. P. 21–50.
6. Гарбар Ж.В. Фінансовий ринок: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 455 с.
7. Коваленко Ю.М. Фінансовий ринок і ринок фінансових послуг: сутність, сегменти, суб'єкти. Фінанси України. 2013. № 1. С. 101–112.
8. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
9. Резнікова В. Фінансове посередництво: господарсько-правовий аспект. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2011. № 89/11. С. 27–34. URL: http://papers.univ.kiev.ua/jurydychni_nauky/articles/Financial_mediation_economic_and_legal_aspects_19625.pdf.
10. Черкасова С.В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Львів: Магнолія, 2011. 496 с.
11. Смирнова О.В. Бінарні опціони в системі фінансових інструментів. Інфраструктура ринку. 2017. № 14. С. 307–313. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/14_2017_ukr/55.pdf.
12. Котляр В.Ю., Смирнова О.В. Високоризиковані фінансові ринки: системний погляд. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2016. № 5(92–93). С. 193–201.
13. Угода про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. URL: http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=998_012.
14. Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments amending Council Directives 85/611/EEC and 93/6/EEC and Directive 2000/12/EC of the European Parliament and of the Council and Repealing Council Directive 93/22/EEC. URL: <http://eur-lex.europa.eu>.
15. Глосарій банківської термінології. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123708.
16. Browse Ratings by Practice. URL: https://www.standardandpoors.com/en_EU/web/guest/entity-browse.

UDC 336.7

Stepanova D.S.*Candidate of Economic Sciences,
Odessa Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics***Stepanova I.V.***Senior Instructor,
Odessa Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics*

MODERN STATUS AND DEVELOPMENT TRENDS OF THE FINANCIAL MARKET OF UKRAINE

The state of the financial market at the present stage is analysed and the prospects of its development in conditions of financial instability of the Ukrainian economy are considered. Some of its segments, namely, the banking sector, the insurance market, and stock exchanges, are described. The urgent problems of their functioning are identified, which hinder their further development and development of the financial market.

Keywords: financial market, banking sector, stock market, financial resources, insurance company.

Степанова Д.С., Степанова І.В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

В статті проаналізовано стан фінансового ринку на сучасному етапі та розглянуті перспективи його розвитку в умовах фінансової нестабільності економіки України. Охарактеризовано окремі його сегменти, а саме банківський сектор, страховий ринок та фондові біржі. Визначено нагальні проблеми їх функціонування, які заважають їх подальшому розвитку та розвитку фінансового ринку.

Ключові слова: фінансовий ринок, банківський сектор, фондовий ринок, фінансові ресурси, страхова компанія.

Степанова Д.С., Степанова І.В. СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ФИНАНСОВОГО РЫНКА УКРАИНЫ

В статье проанализировано состояние финансового рынка на современном этапе и рассмотрены перспективы его развития в условиях финансовой нестабильности экономики Украины. Охарактеризованы отдельные его сегменты, а именно банковский сектор, страховой рынок и фондовые биржи. Определены актуальные проблемы их функционирования, которые мешают их дальнейшему развитию и развития финансового рынка.

Ключевые слова: финансовый рынок, банковский сектор, фондовый рынок, финансовые ресурсы, страховая компания.

Introduction. Paying attention to the issue of stabilization of the national economy, a special attention should be paid to the development of the financial market, the state of which depends on the state administration, the political situation, distribution of financial resources, and general economic trends of the country's development. In order to determine the economic preconditions for the formation and development of the national financial space in Ukraine, it is

necessary to carry out a comprehensive modernization. During the design of programs for the development of the financial space of Ukraine, the economic impact of economic development should be preceded by economic development.

Analysis of recent research. Under current conditions of the social and economic transformation of the country, the control over the development of financial markets in a climate of the international integration is